

Synpunkter på remiss Assistansersättning 2003:6 version 11

Avsnitt	Synpunkter från Vårdföretagarna, Bransch Personlig assistans
Kapitel 1	Inledning
1.1	
1.2	
1.2.1	
1.2.2	
1.3	
1.5	
Kapitel 2	Handikappreform och rättighetslagstiftning
2.1.3	
2.4	

Synpunkter på remiss Assistansersättning 2003:6 version 11

2.4.6	
2.4.7	<p>Det saknas här ett resonemang om hur barnets bästa iaktas vid bedömningarna av föräldraansvaret. Att beakta barnets bästa borde innebära att när Försäkringskassan gör olika typer av skälighetsbedömningar avseende den tidsmässiga omfattningen av hjälpbehoven, så bör barnets bästa beaktas, på så sätt att den tidsmässiga omfattningen utreds extra för de fall där de grundläggande behoven skulle understiga 20 timmar per vecka.</p> <p>Det borde vidare framgå att även andra barn i familjen beaktas vid bedömningen av rätten till assistans för syskon eller föräldrar. Så fungerar det i familjer med barn utan funktionsnedsättningar och samma tankesätt bör tillämpas här.</p>
Kapitel 3	Ansökan
3.1.1	
3.2	
Kapitel 7	Utredning och dokumentation
7.1.1	
7.2	
7.2.1	
7.2.2	
7.2.3	
7.2.7	
7.2.8	
7.2.9	
7.3	
Kapitel 8	LSS personkrets

Synpunkter på remiss Assistansersättning 2003:6 version 11

8.1	
8.4	
Kapitel 9	Bedömning av rätten till assistansersättning
9.1	Det är viktigt att Försäkringskassan förtydligar att goda levnadsvillkor är helt individuellt och det är den försäkrade själv som bestämmer vad som för denne utgör goda levnadsvillkor.
9.2	<p>Försäkringskassan skriver:</p> <p><i>Personlig assistans är inte sådan längre väntetid i den försäkrades hem när den personliga assistenten endast finns till hands beredd att bistå den försäkrade med hjälpbehov och när det inte beller är fråga om tillsyn i form av grundläggande eller andra personliga behov. Under den försäkrades dygnsvila kan däremot Försäkringskassan bevilja en fjärdedels tid för sådan väntetid (tidigare kallat jour) enligt 6 § Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1993:24) om assistansersättning.</i></p> <p>Det blir omöjligt att utföra assistans med jour under väntetid enligt ovanstående. Detta synsätt skulle vara omöjligt att applicera på andra delar av arbetsmarknaden och det faller på sin egen orimlighet. Exempelvis på en akutmottagning på ett sjukhus eller att brandmän endast får betalt med en fjärdedel av sin lön när de inte rycker ut.</p> <p>Vi vill påtala att all tid när assistenten finns tillhands, som Försäkringskassan nu föreslår ska benämnas för ”väntetid” istället för ”jour”, endast ska kunna förläggas på nattetid.</p> <p>Möjligheten att ha någon till hands för att kunna hjälpa till vid behov, kan vara helt avgörande för att få en fungerande assistans. Om assistansen inte fungerar på grund av att denna beviljats i korta snuttar, går syftet med assistansen förlorad. Försäkringskassan bör således beakta utförandet av assistansen vid beräkningen av antalet som timmar som beviljas. För att de ersättningsberättigade ska få en kontinuitet i insatserna kan Försäkringskassan inte bortse från denna viktiga aspekt.</p> <p>Bransch personlig assistans efterfrågar en definition av ”längre väntetid”, utan detta kommer det vara omöjligt att säkra enhetliga bedömningar. Då detta kan vara svårt att definiera exakt föreslår vi att Försäkringskassan ger vägledning genom exempel för att säkra en så lik tolkning som möjligt av begreppet oavsett vilken handläggare som gör bedömningen.</p> <p>Vad gäller ersättning av begreppet ”omedelbar närhet” till ”den försäkrades hem” bör det tilläggas även ”eller där den försäkrade befinner sig”.</p>

Synpunkter på remiss Assistansersättning 2003:6 version 11

9.3	<p>Det bör förtydligas att insatsen i första hand ska prövas enligt LSS, detta särskilt med hänsyn till att Försäkringskassan anger att behoven kan tillgodoses via SoL insatser.</p> <p>Rätten till assistans för kommunikation borde baseras på huruvida utomstående personer förstår denne och om det behövs en ”tolk”. Det finns inte anledning att ställa krav på att ”tolken” skulle behöva ingående kunskaper om den enskilde.</p> <p>Försäkringskassan skriver följande:</p> <p><i>Behov av hjälp med personlig hygien, måltider, av och påklädning och tillsyn kan bedömas antingen som grundläggande eller som annat personligt hjälpbehov. Avgörande är vilken karaktär hjälpbehovet har. Det är möjligt att ta med måltider eller tillsyn i beräkningen av tiden för andra personliga behov, även när man inte har tagit med den tiden vid beräkningen av tiden för de grundläggande behoven. Däremot ska man bara räkna in tid för kommunikation inom ramen för grundläggande hjälpbehov. (Rättsfallsöversikt – personlig assistans Anser 2012:X)</i></p> <p>När det gäller ovanstående blir det svårt för en enskild handläggare att förstå hur denne ska bedöma vilken karaktär hjälpbehovet har, grundläggande eller annat personligt hjälpbehov, då dessa behov samtligen i grunden är grundläggande behov. Detta behöver förtydligas och konkretiseras om det ska kunna tillämpas på ett rättssäkert sätt.</p>
9.3.1	<p>På- och avklädning: FK anger proteser och stödstrumpor inom ramen för på- och avklädning, vilket resulterar i en oklarhet kring ortoser som också placeras på huden. En del FK-kontor beaktar detta inom ramen för de grundläggande behoven, andra inte. Vi önskar att Försäkringskassan ska tillägga om det ska ingå i på- och avklädningsmomentet för att få klarhet i detta.</p>
9.3.2	<p>När det gäller formuleringen om att det inte räcker med kunskaper om alternativa kommunikationssätt riskerar detta att få oanade konsekvenser för personer som använder t. ex Blisstavlor. Det torde ibland räcka med kunskap om alternativa kommunikationssätt, AKK, för att överbygga kommunikationsproblemen. Varför vi anser att formuleringen om att kunskaper om alternativa kommunikationssätt inte räcker ska tas bort. I många fall krävs ingående kunskaper för att tolka tecken, kroppsspråk mm., men att</p>

Synpunkter på remiss Assistansersättning 2003:6 version 11

	<p>inskränka rätten till assistans för kommunikation känns obefogat.</p> <p>Försäkringskassan skriver:</p> <p><i>”Om behovet av hjälp främst gäller kontakter med myndigheter, läkar- och frisörbesök så är det inte av sådan omfattning att det anses ingå i de grundläggande behoven”.</i></p> <p>Hur tillgodoses detta på annat sätt eftersom hjälp med kommunikation endast kan hänföras till de grundläggande behoven? Propositionen och praxis (se RÅ 2010 ref 17) framför hjälp med kommunikation som ett sätt att skapa samt upprätthålla kontakter, hur skall detta redovisas när det är tal om situationer som den enskilde behöver hjälp med? Försäkringskassan måste förtydliga och exemplifiera vilken typ av kommunikation, telefon, facebook klassas som. Är det grundläggande eller övrigt behov? Vi anser att all kommunikation är ett grundläggande behov.</p> <p>Kommunikation sker ofta i samband med en aktivitet, men beviljas nästan alltid under kategorin ”fritidsintressen”, vilket i sin tur medför att den enskilde därför hamnar under 20 timmarsstreck. Vi anser att man under en aktivitet bör kunna åtskilja kommunikation och aktivitet under en aktivitet. Detta är högst väsentligt då det påverkar rätten till assistansersättningen om personens totala behov av hjälp med de grundläggande behoven ligger i närheten av 20 timmar per vecka.</p> <p>Försäkringskassan anger att annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper ska vara av ”Viss frekvens”. Vad innebär detta? Försäkringskassan bör definiera hur ofta detta är.</p> <p>Försäkringskassan hänvisar till rättsfallsöversikten i vägledningen men vad vi känner till är denna inte beslutad ännu och det är därför svårt att ha synpunkter på resonemanget som grundar sig i rättsfallsöversikten.</p>
--	---

Synpunkter på remiss Assistansersättning 2003:6 version 11

9.3.3	
9.3.5	
9.4	<p>Det bör förtydligas att personen i RÅ 1997 not 165 saknade förmåga att röra armarna och att delaktigheten således endast bestod i verbal delaktighet.</p> <p>Avseende väntetid i hemmet, bör även detta vara assistansberättigande för att den enskilde ska kunna ha någon på plats när behov av hjälp uppstår.</p> <p>Det är viktigt att Försäkringskassan anger att tillsyn, aktivering och motivering är assistansberättigande. Det kan dock behöva förtydligas ytterligare att det inte handlar om övervakning. Alla behov av tillsyn borde anses vara övriga hjälpbehov.</p> <p>Förtydligandet av skillnaden mellan tillsyn som ett övrigt behov och väntetid är bra och kommer möjliggöra mer korrekta bedömningar av den enskildes totala assistansbehov.</p>
9.5	<p>Försäkringskassan skriver följande:</p> <p><i>Vid tvåårsomprövningar där 184 dagar tidigare har använts vid beräkningen, ska Försäkringskassan vid omprövningen i stället beräkna antalet dagar utifrån det exakta antalet dagar i perioden. Det är lämpligt att den första perioden startar från och med månaden efter det att beslutet har fattats, även om det innebär en ändring av tidigare avräkningsperiod.</i></p> <p>Vad gäller ovan anser vi att den första perioden bör starta från samma månad beslutet fattas eller åtminstone bör det eftersträvas att avräkningsperioderna inte ändras. Om det skulle ändras så måste den försäkrade och anordnaren få information om detta. Vidare skall inte den försäkrade drabbas om denne i förra avräkningsperioden har använt flera timmar än snittet på grund av att det har gått åt flera timmar, exempelvis om ett barn har använt flera timmar på grund av lovdagar.</p>
9.6.1	
9.6.2	<p>Försäkringskassan bör objektivt utreda vilka hjälpbehov barn utan funktionsnedsättning har för att bättre kunna beakta föräldrans ansvar. Utan ett sådant avdrag blir bedömningen godtycklig, och en begränsning av rätten till assistans eller omfattningen av assistansen, som görs godtyckligt kan knappast anses ligga i barnets bästa intresse. Utifrån barnperspektivet bör varje bedömning och avvägning som görs innehålla en utredning om barnets bästa.</p> <p>När en handläggare gör bedömningen att assistans ska nekas/begränsas utifrån en godtycklig bedömning avseende föräldrans ansvar bör det också motiveras på</p>

Synpunkter på remiss Assistansersättning 2003:6 version 11

	<p>vilket sätt barnets bästa beaktats i bedömningen.</p> <p>I denna bedömning bör det givetvis även utredas hur eventuella syskon påverkas av utebliven eller begränsad assistans.</p> <p>Om det anses finnas ett föräldraansvar (oavsett om det är objektivt verifierat eller godtyckligt bedömt) bör konsekvensen av att lägga ansvaret på föräldrarna utredas.</p>
--	---

Synpunkter på remiss Assistansersättning 2003:6 version 11

9.6.3	<p>Försäkringskassan skriver följande:</p> <p><i>Jämförelsen av vad som är normalt i motsvarande ålder är dock svår, eftersom det finns en stor normalvariation mellan olika barn.</i></p> <p>Detta resonemang har redan underkänts av HFD i mål 2472-10, varför det är dags för FK att utreda vilka hjälpbehov som normalt förekommer hos barn i olika åldrar.</p> <p>Med ett tillräckligt stort underlag borde det inte vara ett problem att fastställa att de flesta barn i x ålder klarar av att torka sig själv efter toalettbesök eller att de flesta barn i x ålder inte använder blöja etc. Ur rättssäkerhetssynpunkt är det inte godtagbart att AA i Falun får ett visst avdrag för föräldraansvar medan BB i Uppsala får ett annat, trots samma ålder och funktionsnedsättning. Detta är i strid med likabehandlingsprincipen. Det är inte tillräckligt att hänvisa till praxis eftersom även avgöranden skiljer sig åt då även dessa saknar ett objektivt bedömningsunderlag.</p> <p>Bedömningar av barnens rätt till assistans och föräldraansvarets omfattning kan aldrig bli enhetliga och rättssäkra förrän Försäkringskassan tar tag i detta problem och verkligen genomför en ordentlig utredning av vilka hjälpbehov som normalt förekommer.</p>
9.6.5	BPA anser att det är mycket bra med ändringen i detta stycke.
9.6.7	<p>Försäkringskassan behöver förtydliga vad som gäller vid behov av dubbelassistans i samband med aktiviteter utanför det egna hemmet, aktiviteter som förutsätter att man är två för att det överhuvudtaget ska gå att genomföra.</p> <p>Vi vill påpeka att det finns domar som kommit efter de som anges i vägledningen som exempel kan nämnas 1972-09 där dubbelassistans vid utomhusvistelse är en förutsättning för att aktiviteten överhuvudtaget skall vara möjlig. Se även 456-07, dubbelassistans en förutsättning.</p>
Kapitel 10	Tid då assistansersättning inte betalas ut
10.2	
10.2.1	<p>Det är bra att rätten till assistans vid sjukhusvistelse kommer anges i beslutet om rätten till assistans.</p> <p>Rätten till assistans vid sjukhusvistelse ska förvisso baseras på om det finns</p>

Synpunkter på remiss Assistansersättning 2003:6 version 11

	<p>särskilda skäl, men torde även kunna inkludera andra behov av hjälp.</p> <p>En person som normalt sett inte kan förflytta sig själv kan även behöva hjälp med detta på sjukhuset. Det är fortfarande oklart varför behov som beror på funktionsnedsättningen och normalt sett föreligger i den enskildes vardag inte ska kunna tillgodoses genom assistans under en sjukhusvistelse.</p> <p>En sådan reglering skulle knappast förändra landstingets bemanning på sjukhuset vilket innebär att assistansersättningen inte går åt att bekosta sjukvårdande insatser, samtidigt som den enskilde även på sjukhuset uppnår jämlika levnadsvillkor.</p>
10.5	<p>När Försäkringskassan eventuellt kontaktar den som är medicinskt ansvarig bör det också beskrivas vilka juridiska konsekvenser dennes ställningstagande får för rätten till assistans, d.v.s. säga att Försäkringskassan inte beviljar assistans om medicinskt ansvarig anger att insatsen är att betrakta som sjukvård. Detta eftersom medicinskt ansvarig bör förstå konsekvenserna av ställningstagandet eftersom detta kan tänkas påverka ställningstagandet.</p>
Kapitel 11	SFB och andra stödformer
11.3	
11.9	
11.9.1	
11.9.2	
Kapitel 12	Beslut hos Försäkringskassan
12.7	
12.8.1	
12.11	
12.13	<p>Försäkringskassan bör så tidigt i processen som möjligt upplysa den enskilde eller dennes företrädare om att assistenterna (om de bor i samma hushåll) måste vara anställda av en utomstående anordnare för att det ska vara möjligt att begära ut retroaktiversättning för det arbete som utförs under handläggningstiden.</p>
Kapitel 13	Assistansersättningens timbelopp
13.1	

Synpunkter på remiss Assistansersättning 2003:6 version 11

13.2	Det är oklart varför det förhöjda timbeloppet bör omprövas om den enskilde byter anordnare och detta bör förtydligas. Kostnaderna är bedömda och kopplade till den enskildes behov vilka inte torde förändras pga. av ett byte av anordnare.
13.2.1	
13.2.2	<p>Försäkringskassan skriver:</p> <p><i>Ett beslut om högre timbelopp är preliminärt. Det är viktigt att det framgår av beslutet vilka särskilda skäl som har godtagits. Det är först vid de löpande redovisningarna i samband med slutavräkningen som beloppet slutligen fastställs för perioden.</i></p> <p>Här är det viktigt att anordnaren får information om att Försäkringskassan inte godtar den timkostnad som har redovisats, samt hur mycket som godtas. Det är sällan det utgår högre timersättning när det blivit högre kostnader än vad som betalats ut preliminärt. Vi upplever att Försäkringskassans handläggare ofta inte anser sig ha tid att delge den assistansberättigade och anordnaren den informationen. Om det skrivs in i vägledningen kan en bättre kommunikation och informationsutbyte göras mellan Försäkringskassan och anordnaren. Detta borde i längden minska de extra administrativa insatserna.</p>
Kapitel 14	Kommunen och Försäkringskassan
14.1	
14.3	
Kapitel 15	Utförande av beslut
15.2	
15.3	Försäkringskassan bör vara ansvarig för att säkerställa att utbetald assistansersättning sker till den anordnare som har haft kostnaderna för den utförda assistansen.
15.9	
15.10	
Kapitel 16	Redovisning och avräkning
16.1	
16.2	

Synpunkter på remiss Assistansersättning 2003:6 version 11

16.4.3	LSS ger den enskilde ett stort inflytande över insatserna som ges och det torde således vara upp till den enskilde och anordnaren av assistansen att komma överens om hur den bästa praktiska lösningen för assistansen ser ut.
16.5.3	
Kapitel 17	Ändrade förhållanden och omprövning
17.2	
	Övriga synpunkter